

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Historia 1a2

Tema: Sveriges 1700-tal: Karolinska tiden

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Olika historiska frågeställningar och förklaringar när det gäller långsiktiga historiska förändringsprocesser i ett kronologiskt perspektiv som speglar både kontinuitet och förändring, till exempel befolkningsutveckling, statsbildning, jordbrukets utveckling och olika syn på människors värde, på makt och på mönster.

Betygskriterier (E)

Eleven kan översiktligt redogöra för förändringsprocesser, händelser och personer under olika tidsperioder samt för olika tolkningar av dem. Dessutom kan eleven översiktligt redogöra för förloppen av förändringsprocesserna och händelserna samt deras orsaker och konsekvenser. Eleven ger exempel på några enskilda personer och förklarar översiktligt deras betydelse för olika skeenden. Eleven ger enkla exempel på, och förklarar översiktligt, samband mellan skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden.

[Gy11, Historia 1a2]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till Karolinska tiden (10 min)

- Gör en kort presentation av Sverige under 1700-talet och den politiska situationen.
- Introducera Karolinska tiden och kung Karl XII:s roll i historien.
- Diskutera viktiga händelser under denna period.
- Presentera hur Karolinska tiden har påverkat Sveriges utveckling.

2. Källgranskning i praktiken (15 min)

- Dela ut primära och sekundära källor relaterade till Karolinska tiden.
- Genomför en övning där eleverna lär sig att kritiskt granska källor.
- Diskutera vikten av källkritik i historieskrivning.
- Ge exempel på hur olika källor kan ge olika perspektiv på samma händelse.

3. Gruppdiskussion om Karolinska tidens betydelse (15 min)

- Dela in klassen i mindre grupper för diskussion.
- Be grupperna diskutera Karolinska tidens påverkan på nuvarande svenska samhällsstrukturer.
- Be varje grupp att presentera sina tankar kort för klassen.
- Facilitera en klassdiskussion baserad på gruppernas presentationer.

4. Reflektion och sammanfattning (10 min)

- Sammanfatta lektionen och de huvudpunkter som diskuterades.
- Be eleverna reflektera över vad de lärt sig och hur det kan kopplas till nutiden.
- Avsluta med att besvara eventuella frågor.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Karolinska tiden:** Under denna period styrdes Sverige av kung Karl XII som var känd för sina militära kampanjer och det stora nordiska kriget.
- **Politisk utveckling:** Sveriges territoriala förändringar och politiska beslut under 1700-talet bidrog till landets utveckling och maktbalans i Europa.
- **Ekonomiska förhållanden:** En analys av hur jordbruk och handel påverkades av kriget och hur detta formade det svenska samhället.
- **Kultur och samhälle:** Hur kulturella och sociala normer under Karolinska tiden speglade och formade Sveriges identitet.
- **Källkritik:** Vikten av att kritiskt granska historiska källor för att förstå och tolka det förflutna korrekt.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Karolinska	Relaterat till kung Karl XII och hans regeringstid i Sverige.	Kommer från namnet Karl, som har germanskt ursprung.
Statsbildning	Processen där en nation eller stat grundas och organiseras.	Härstammar från latinets "status", vilket betyder tillstånd eller situation.
Militär	Tillhörande krigsmakt eller armé.	Kommer från latinets "militari", vilket betyder att vara krigisk.

Diskussionsfrågor

- A. Hur påverkade Karl XII:s beslut Sveriges framtid som nation, och vilka långsiktiga konsekvenser kan vi se idag?
- B. Vilka faktorer tycker ni var mest avgörande för Sveriges framgångar och motgångar under Karolinska tiden?
- C. Hur kan vi använda historia för att förstå nutida politiska och sociala frågor?

Aktivitet

En lektionsaktivitet kan vara att eleverna får välja en specifik händelse under Karolinska tiden att undersöka närmare. De kan skapa en kort presentation där de beskriver händelsen, dess orsaker och konsekvenser, samt olika källor som beskriver den. Presentationerna kan genomföras antingen skriftligt eller muntligt, och de kan sedan diskuteras i grupp för ökad förståelse och perspektiv.

Exit-ticket

Frågor

1. Vad var en av de största utmaningarna under Karolinska tiden?
2. Vilken roll spelade Karl XII i Sveriges historia?
3. Hur påverkade kriget den svenska ekonomin?

Svar

- Det stora nordiska kriget.
- Han var kung och ledare under en turbulent tid.
- Det ledde till stora kostnader och förändringar i handel.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en uppsats på 2-3 A4-sidor där de analyserar en specifik händelse under Karolinska tiden. Uppsatsen ska inkludera källor, en diskussion om händelsens betydelse, samt eventuella tillämpningar av händelsen i nutida perspektiv. Eleverna bör använda sig av flera källor för att kunna jämföra olika perspektiv.

Citat

"Kriget är en förfärlig väg till fred." – Karl XII, 1710. Detta citat reflekterar över hur konflikter och krig har formats av mänskliga ambitioner och hur dessa strider kan forma vår väg mot framtida fred och samarbete.

Uppföljning

Tags: [Lektion](#)